

Черниховецька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів
Черниховецької сільської ради
Збаразького району
Тернопільської області

Конспект уроку з теми:

«Безпека вулиці: азбука дороги»

у 1 класі за програмою
«Програми для середньої загальноосвітньої школи.
1-4 класи. Основи здоров'я »
за редакцією О.Савченко, Н. Бібік, Т. Бойченко, Н. Коваль

*Підготувала Сокальська Лілія Борисівна,
вчитель вищої категорії*

Урок проведено у 2011 році

Тема: Безпека вулиці: азбука дороги.

Мета:

- перевірити, як учні вивчили правила дорожнього руху, засвоїли групи дорожніх знаків;
- розвивати усне мовлення, творче мислення, збагачувати словниковий запас учнів;
- виховувати дисциплінованість, свідоме ставлення до обов'язків пішоходів та пасажирів, бажання краще знати правила та суворо їх дотримуватись.

Хід уроку

I. Організація класу до уроку.

Доброго дня. Сьогодні до нас на урок завітали гості. Тож давайте привітаємо їх.
Добрий день!

У добрий час, радо ми вітаєм вас.

Здоров'я, щастя, радості вам бажаємо.

Урок основ здоров'я розпочинаємо.

- Працювати на уроці ми будемо під гаслом. Щоб прочитати гасло , треба скласти його з розсипаних слів.
(навчати, Добре, знати, хто, хоче, все, того).

Добре того навчати , хто хоче все знати.

- Про що ви мрієте найбільше?
- О! Це дуже гарні подарунки, які можна купити за гроші. Але є те, чого не купиш за гроші. Що це? (Це життя, здоров'я, час, добро, любов, дружба).
- Уроки з основ здоров'я дуже важливі, тому що знання , здобуті на них , допомагають людям прожити до глибокої старості. На попередніх уроках ми говорили про правила вуличного руху, про поведінку пасажирів у транспортних засобах, а сьогодні підсумуємо наші знання...

II. Мотивація навчальної діяльності. Повідомлення мети уроку.

Пішоходи, пішоходи

На бульварі, на майдані,

Тротуаром і по сходах

Поспішають на змагання.

До роботи! У гурток,

І, звичайно, на урок!

- Дорога до школи є дуже важливою. Ви ходите нею щодня. На ній треба бути дуже уважним. Зберегти здоров'я і життя ваше на нашій чудовій планеті - найважливіше завдання багатьох служб: медиків, педагогів, працівників державної автоінспекції, пожежників. Вивчення і чітке дотримання правил вуличного руху - основне завдання усіх людей, що живуть на землі. Ці правила треба дуже добре знати і застосовувати їх .

На жаль , не всі добре знають, або нехтують ними. Попереду весняні канікули, уже зараз на вулицях нашого селища збільшився потік машин, і тому вам потрібно бути дуже уважними, щоб не сталося нещастя. Сьогодні на уроці основ здоров'я ми продовжимо вивчати тему «Безпека на вулиці - азбука дороги».

Сценка з Незнайком.

НЕЗНАЙКО: Куди це я потрапив?

ВЧИТЕЛЬ: На урок.

НЕЗНАЙКО: А-а-а! А я думав, що тут щось цікаве. Такі гарні знаки.

ВЧИТЕЛЬ: А у нас і буде цікаво, бо урок - про правила дорожнього руху.

НЕЗНАЙКО: А я їх і так знаю!

ВЧИТЕЛЬ: Знаєш? А ти не хвалишся? Зараз ми перевіримо, як ти їх знаєш.

Ось тобі перше питання: на які частини поділяється вулиця, і що про них ти знаєш?

НЕЗНАЙКО: На тротуар і проїжджу частину. Тротуаром їздять машини, а проїжджаю частиною ходять люди.

ВЧИТЕЛЬ: Діти, чи правильно відповів Незнайко? А як правильно? А де ти влітку найчастіше граєшся?

НЕЗНАЙКО: На вулиці.

ВЧИТЕЛЬ: Діти, скажіть Незнайкові чи можна гратися на вулиці? А де можна гратися? Ну добре ,Незнайко, а де і коли можна переходити дорогу?

НЕЗНАЙКО: Коли хочеш і де хочеш.

ВЧИТЕЛЬ: Правильно , діти? На яке світло світлофора можна переходити вулицю?

НЕЗНАЙКО: Ну що, я маленький, чи що? Адже кожна дитина знає, що червоне світло - стій, зелене - йди.

ВЧИТЕЛЬ: А жовте?

НЕЗНАЙКО: Що жовте?

ВЧИТЕЛЬ: Ну, якщо жовте світло горить, що потрібно робити: іти чи стояти?

НЕЗНАЙКО: Бігти! Бігти , поки червоне не загорілося!

ВЧИТЕЛЬ: Ай- ай – ай! Ну що ти говориш? На жовте світло, як і на червоне, рухатися взагалі не можна! Діти, я бачу , що Незнайко майже нічого не знає про світлофор. Давайте йому розкажемо.

1- учень. Світлофор - він друг для нас,
помагає нам щораз.

Ще його ліхтарі

Світять ясно угорі.

2- учень. Як червоним він горить,
завмирає все умить.
Ти ідеш - не забудь –
В час такий закрита путь.

3 – учень. Світло жовте в ліхтарі –
Світлофор гука вгорі:
Вже іти скоро вам,
Як зелене світло дам.

4 – учень. Як зеленим він горить.
Всі машини стануть умить.

«Переходь у цей час!»

Світлофор дає наказ.

5 – учень. Світлофор - він друг для нас,

Помагає нам щораз,

І хоч він автомат, та пильнує всіх малят.

ВЧИТЕЛЬ: Добре, а якщо світлофора взагалі немає, адже бувають такі місця?

НЕЗНАЙКО: Там, де нема світлофора, немає і правил: переходь, як хочеш.

ВЧИТЕЛЬ: Вірно, діти? Адже там, де нема світлофора, рух машин є?

А якщо є рух, то є і правила. А в них говориться, що переходити вулицю можна лише там, де немає машин, або вони ще далеко.

НЕЗНАЙКО: Зрозуміло!

ВЧИТЕЛЬ: Ну добре. Уяви собі, що тобі потрібно перейти вулицю. Куди спочатку треба подивитися.

НЕЗНАЙКО: Під ноги! Можливо, копієчку, чи ще щось знайду!

ВЧИТЕЛЬ: Гм, вдалу мить ти знайшов для своїх пошуків, дивитись потрібно не під ноги, а куди, діти?

ДІТИ: Наліво, а дійшовши до середини дороги - подивитись направо.

ВЧИТЕЛЬ: Ну, Незнайко, я бачу, що ти зовсім не знаєш правил вуличного руху. Сідай ось тут за парту і запам'ятовуй.

Діти, всі ви знаєте, що кожна людина має бути ввічливою. А який зв'язок між ввічливістю і правилами дорожнього руху? Напевно, правила зрозумілі всім. Тільки чому ж люди часто порушують їх. Передусім, через невихованість та нечесність. Коли людина починає мислити, вона обов'язково дійде висновку, що ввічливим бути значно корисніше, ніж неввічливим. Виходить, ввічливий - то розумний. Тому вихована людина легше і швидше знайде вихід з будь-яких ситуацій. На початку нашого століття в Німеччині точилася досить запекла боротьба за культуру поведінки на вулиці. Штрафи не допомагали - пішоходи не чекали на зелене світло і переходили вулицю, як заманеться. І тоді проблемою зайнявся один мудрець. Він одразу відмінив силу - силенну законів, покарань, а натомість встановив один - єдиний: «Пішохід, який перейшов вулицю на червоне світло, повинен одразу повторити цей вчинок тричі».

Поліція наполегливо втілювала закон у життя. Порушники, яким пощастило вижити, категорично заповідали дітям і онукам суворо дотримуватись правил дорожнього руху. В одному французькому місці священик змушує віруючих на сповіді зізнатись у порушенні правил. Це вважається тяжким гріхом, накладає на людину церковне покарання.

Фізкультхвилинка.

Всі ми звички до порядку,

Дружно робимо зарядку.

Ми на радість цьому дому

Проганяєм сон і втому.

І направо, і наліво,

Щоб нічого не боліло.

Один і два, три і чотири —

Набираємося сили.

Нахилились, повернулись,

До товариша всміхнулись.

Гра «Заборонено - дозволено».

Пустувати тут, де люди ... (заборонено).

Встань взірцевим пішоходом! Це... (дозволено).

Як заходиш у автобус, краще уперед пройди.

Не круться - це заважає,

Стій спокійно чи сиди.

Їхати «зайцем» - знають всі - це... (заборонено).

А бабусі дати місце - це... (дозволено).

Йти, коли червоне світло ... (заборонено).

На зелене - навіть дітям йти ... (дозволено).

Коли на вулицях почали їздити трамваї, автомобілі, тролейбуси, автобуси, вулицям потрібно було дати «мову». На цій дорожній мові з водіями і пішоходами розмовляють вулиці всіх країн світу. Коли людина вчиться читати, їй показують букви, з букв складають слова, зі слів - речення. У дорожній мові також є букви - знаки. Але їх не потрібно складати в слова. Один знак, одна дорожня буква означає цілу фразу - дорожній сигнал.

Ось вона , азбука, -

Треба всю знати, -

Вздовж тротуару

Глянь, - знаки висять.

Азбуку міста завчи до ладу,

Щоб не потрапити раптом в біду.

Всім знайомий знак дорожній,

Він стоять не просто так.

Будьте всі ви обережні, поважайте кожен знак.

- Давайте ж, діти, згадаємо, які бувають групи знаків.

1. Попереджувальні. Намальовані на білих трикутниках з червоним облямуванням. Тому їх видно дуже далеко.

2. Заборонні знаки. Схожі на червоне око світлофора. Вони розміщуються в червоному колі.

3. Наказові знаки. Вони зображені в блакитному колі, вказують напрям руху.

4. Знаки сервісу. Інформаційно – вказівні. Їх зображують на блакитних квадратах і прямокутниках. Водії і пішоходи понад усе люблять ці знаки. Вони лагідні, турботливі, не наказують, не забороняють, а тільки вказують і допомагають.

Фізкультхвилинка.

ІІІ. Повторення правил пасажирів.

- Ну що ж , діти, якщо ви поки що не були водіями, то ви обов'язково всі були пасажарами. Давайте згадаємо правила для пасажирів і перевіримо, як ви їх знаєте.

1. Чекати транспорт на зупинці.

2. Заходити у транспорт , не штовхаючись.

3. Вийшовши з автобуса, переходити дорогу тільки позаду його.
4. У автобусі не шуміти, давати місце старшим.
5. Не можна висуватися з вікон і виставляти руки у відчинені вікна.
6. Бути вихованим, культурним. Виконувати всі обов'язки пасажира.

IV. Подорож у казку.

- Яке правило дорожнього руху порушив Кай з казки «Снігова королева» і як він за це був покараний?
- Поміркуйте, хто з героїв казок буде дотримуватись правил дорожнього руху, а хто - ні?

V. Аналіз ситуації.

Пригода, яка трапилося з Петриком.

Петрик добре зновував правила поведінки на вулиці, але не завжди їх дотримувався. Дорогою їхала вантажна машина. Петрик вирішив покататись на ній. Причепився до заднього борту і поїхав. Раптом машина різко зупинилася. Петрик не втримався і впав. Сталося нещастя.

МІКРОФОН.

- Діти, як ви гадаєте, що могло статися у даній ситуації? Що сталося з Петриком?

Лише через три місяці Петрика виписали з лікарні. Усе літо він ходив на милицях. Його друзі купалися, їздили на велосипеді, гралися на подвір'ї весело сміялися. А Петрик сидів у дома. Він сам себе покарав.

VI. Підсумок уроку.

РОБОТА В ГРУПАХ.

(учні діляться на дві групи і почерзі задають запитання).

1. Яка частина вулиці найбільш небезпечна?
2. Кого називають пішоходом?
3. Що таке перехрестя?
4. Де можуть ходити пішоходи?
5. Хто кращі друзі пішоходів і водіїв?
6. По якій стороні тротуару повинен ходити пішохід?
7. Де можна гратися?
8. На яке світло світлофора можна йти, а на яке - ні?

ВЧИТЕЛЬ: Незнайко, чи цікаво тобі було на уроці?

НЕЗНАЙКО: Цікаво, я дізнався багато нового.

ВЧИТЕЛЬ: Який висновок ти зробив для себе, і що скажеш всім присутнім?

НЕЗНАЙКО: Всім потрібно знати правила дорожнього руху і чітко їх дотримуватися, знати, що заборонено, а що - дозволено.

ВЧИТЕЛЬ.

Ми живемо в суспільстві людському,

Так багато є правил у ньому.

Знати правила ці треба, друже,

Та їх виконувати добре їх дуже.

Правило - це вимога єдина,

Ну, а ти у суспільстві - людина!

А тепер тобі стало все ясно:
Всі вимоги виконувати вчасно!

Хай засвоїть твоя голова
В нашій мові чарівні слова.
І знання запасай на майбутнє –
Для людини - це сила могутня.

І здоровим , щоб силі й духу,
Треба знати ще й правила руху.
Хоч питання це дуже складне,
Але знай, що життя в нас - одне.

Неповторне, як втратиш - не буде,
Будуть інші сміятися люди, будуть інші співати пісні.
Зорі будуть стрічати росяні.

Додаток № 1

**Добре
того
навчати
хто
хоче
все
знати**

**Додаток №2
(робота в групах).**

Яка частина вулиці найбільш небезпечна?
З яких елементів складається дорога?
Що таке перехрестя?
Що призначено для руху автомобілів, а що для пішоходів?
Хто є учасником дорожнього руху?
На яке світло світлофора можна йти, а на яке ні?
Хто кращі друзі пішоходів і водіїв?
По якій стороні тротуару повинен ходити пішохід?